

gospodarske, obertniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pólí. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 fl. 40 kr., za pol leta 1 fl. 50 kr., za četert leta 55 kr.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 fl. 40, za pol leta 2 fl. 20 kr., za četert leta 1 fl. 10 kr.

V Ljubljani v sredo 7. aprila 1858.

Dolenec gorenskim tovarnikom. *)

Da Dolensko, zlasti nižje Dolensko, prav dobre in zdrave vina rodi, to — Gorenci! iz svoje lastne skušnje veste. Kdo je v stani prešteti barigle, ktere vsako leto tû na Dolenskem natakate.

Med drugimi vini so bile vselej zlo obrajtane in močno obiskane vina na južni strani Kerke pred njenim iztokom v Savo, to je, v vinskih gorica h pri Kostanjevici in v fari sv. Križa. Komu zmed vas niso znane gorice: Razkriže, Bočje, Brezovic, Gadova peč, Stari grad? Vina v teh gorica h niso le močne in zdrave, temuč tudi terdne, in se deržijo po več let; zlasti so za poletni čas varne in hvaljene.

Vi gorenski tovarniki pridete večidel do Kerškega, do kadar tudi vaše barigle v lepah rajdah priplavajo; ondi postojite, in pozvedujete: kje da bi se dalo dobro vince kupiti. Kerčanje za Križevske gorice dobro vedó in dobroto njih vina dobro poznajo, — pa ga večidel iz gole samopridnosti na moč grajajo, ali pa terdijo, da unstran Kerke ni nič več vina, da je že pokupljeno, poprodano, kar je ondi bilo dobrega, da se k večim še kak zveržek tam dobí. Letos posebno pravijo, da je po toči točnik, da ni nič prida, da se ne čisti. Tega pa ne govorijo iz ljubezni do resnice, ali zato, ker so po svojem okusu tega prepričani, ali da bi želeli Vas, Gorence, slabe kupčije obvarovati, ampak iz gole samopašne dobičkarije Vas od teh vinskih goric odvrtačuejo, zato, da njim zajic ne uide. Oni sami ga namreč v Križevskih gorica h skupujejo, da ga potlej Vam, se vé, z obilnim dobičkom prodajajo. To dela že več let posebno eden, kteri je že dosti vina po Križevskih gorica h pokupil, akoravno ga je že veliko obrekoval in grajal, in veliko tovarnikom pot v Križevske gorice prestregel, z besedo: „Tam sem ga že jez zaaral ali pokupil; tisto je že moje; tam zdaj ni nič prida dobiti.“

23. dan preteklega mesca sušca je neki tovarnik v Križevski gorici na Bočjem vina kupil, ker je še nekaj barigelj praznih imel; druge je bil v Kerških gorica h natočil. Ko je Križevske vina le v eni zidanci pokusil, je rekel: „Dete! to so vina to! pa jih Kerčani tako grajajo! mi je prav žal, da sem ga že kupil. Ako bi ga še ne bil, bi bil vse barigle tukaj natočil.“

Ali vidite tedaj brezvestno obrekovanje, ktero sosedu zraven sebe živeti ne dá. Dosti bolj po keršanski ljubezni je imel navado nek drug Kerčan, ki zdaj že v čeršní zemlji počiva, tovarnikom reči: „Priatelj! tako je vino moje; če ni za Vas, si pa drugej pomagajte.“ To je bil dober sosed, pošten mož!

Gorenci! nikar lažnjivim obrekovavcom ne verjemite. Le sami pridite pogledat, pokusit in se pre-

pričat; kaj pa je eno uro od Kerškega v vinske gorice, ktere se vprek Kerke proti jugu Vašim očem odprejo? Ne bo Vam žal! Vince boste dobili, da ga bote veseli, čisto kot sonce, močno in boljše kup, kakor od Kerčanov in njih bližnjih sosedov, kteri vam vino dražijo — češ, da ga kmalo ne bo nikjer več dobiti. Lahko ga boste v Križevskih gorica h še na tavžente estrajhov dobili. Da si pa daste na vrat na nos od opravljevih jezikov take očale natkniti, skoz ktere ali malo ali nič ne vidite, in da tako hitro zapustite stare prijatle, to ni prav.

Zapopadek teh verstic ni bil le od dopisnika, ampak od več kot sto posestnikov Kerčanom in Gorencem že davnej namenjen. Te besede so tedaj iz njih serc in ust vzete. Pozdravlja Vas

Starograjc.

Iz Dolenskega 25. sušca 1858.

Ktero meso, ki nam na mizo pride, je najdražje?

Prerajtal dr. Fernand Stamm.

Kmetovavec naj rajta, naj zmiraj in povsod rajta! Tako pridigovajo vsi učenci kmetijstva in živino-reje; tako sem učil tudi jez. In ker se spodobi, da to tudi sam spolnuješ, kar učiš druge, tedaj tudi vselej rajtam, kjer koli mi številke pridejo pod roke.

Tako že več časa rajtam in ugibujem: ktero meso jémo najdražje?

Naj povém, kar sem zvedil in kako sem zvedil. Vsak lahko za mano rajta; potem naj pa pové: ali sem jo prav zadel ali ne.

Večkrat sem slišal tega in unega rêči: „golobje meso je dober kup.“ Golobe rediti, prizadene malo stroškov in malo truda. Golobjak se zbije za majhen dnar, in par golobov se kupi za par grošev. To je za začetek vse. Po tem pa tudi ž njimi ni dosti stroškov. Golobom se verže le zvečer kako periše hrane, le da se k hiši privadijo, in če se jim vlije enmalo janeževnega olja na vratica golobjakove, pridejo golobje vsak dan gotovo domú in pripeljejo še ptujih tovaršev s seboj, ktere gospodar najraje berž vjame in zakolje, ker vé, da tudi njegov sosed lahko janeževnega olja vlije na svoj golobjak in vjame naše. „Takih golobov meso je vendar kaj dober kup“ — pravi tedaj ta in uni.

Res nič ne morem zoper to rêči, kakor le to, da se bojím, da bi ti tako meso ne obležalo predolgo v želodcu, ker tatvina ne tekne nikoli.

Kmali pa sem doživel vse kaj drugega, kar mi bo vse drugo rajtengo dalo.

Sprehajaje se nekega lepega pomladanskega dne po polji vidim na neki grajsinski njivi tlačane grah sejati; sejali so ga tako počasi, da sem mislil, da ga še le štejejo. Ob enajstih nehajo sejati, in grejo domú južnat.

Komaj pa zapustijo polje, prileté cele rajde golobov iz vasi, planejo na njivo in poberajo grah iz razorov, kakor so planile nekdej prepelice nad tabor Israeljcev v pušavi. Kakor sem se čudil pred nad lenimi tlačani, tako sem se

*) Ker smo prejeli to pismo iz rok nam dobro znanega moža, kterega poštenost nam je porok, da je resnica kar govorí, mu nismo mogli odreči besede v „Novicah“, čeravno ostro pa po pravici kara samogoltnost se vé da le takih sosedov, kteri zanemarjajo kristjansko pravilo: česar ne želiš sebi, ne stori bližjemu. Vred.